

Raportul Comisiei de Etică din Universitatea Politehnica Timișoara pe anul 2019

Prezentul raport a fost elaborat în conformitate cu prevederile Art. 94 din Codul de Etică și Deontologie al Universității Politehnica Timișoara și Art. 27 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de Etică și Deontologie din Universitatea Politehnica Timișoara. În raport nu sunt prezentate informații referitoare la identitatea persoanelor implicate în sesizări.

Comisia de Etică și Deontologie din Universitatea Politehnica Timișoara (numită în continuare Comisia de Etică) a fost numită prin Decizia Rectorului UPT nr. 1897/112/C din 16.12.2016, cu un mandat de 4 ani.

Pe baza principiilor care au definit activitatea Comisiei de Etică a UPT de-a lungul întregii sale existențe, s-a urmărit și în anul 2019 promovarea și asigurarea unui climat de preventie, mediere, corectitudine, încredere, respect și cooperare între membrii comunității UPT, pe baza principiilor etice și de conduită profesională care definesc această comunitate și pentru creșterea prestigiului universității.

Direcțiile principale pe care a fost orientată activitatea Comisiei de Etică în anul 2019 au fost:

- Promovarea principiilor de etică universitară și a bunelor practici în cadrul activităților desfășurate în UPT
- Pregătirea documentelor și participarea la auditarea Comisiei de Consiliul de Etică și Management Universitar
- Analiza și soluționarea sesizărilor depuse de membrii comunității UPT și de persoane din exteriorul universității

A. Promovarea principiilor de etică universitară și a bunelor practici în activitățile desfășurate în UPT

1. Comisia de Etică a urmărit și în anul 2019 respectarea principiilor de etică și deontologie universitară cu ocazia adoptării sau revizuirii diferitelor norme interne ale UPT, în conformitate cu prevederile Codului de Etică și Deontologie al UPT.
2. În ce privește revizuirea Codului de Etică și Deontologie al UPT și a Regulamentului de Organizare și Funcționare al Comisiei de Etică și Deontologie din UPT au apărut unele cerințe noi, formulate din partea Consiliului de Etică și Management Universitar (CEMU) cu ocazia auditării Comisiei. Grupul de lucru desemnat pentru a redacta propunerile de revizuire își va finaliza activitatea până la 30 martie 2020 ținând cont și de aceste cerințe, urmând ca după aprobarea în cadrul Comisiei ele să fie trimise Senatului UPT.
3. S-a monitorizat respectarea OM 3131/2018 privind introducerea unor discipline de etică la toate ciclurile de studii. S-a constatat că disciplina transversală "Etică și integritate academică în cercetarea științifică și diseminarea rezultatelor" a fost inclusă în cadrul ciclului de studii doctorale și în anul universitar 2018-2019, activitățile de curs și seminar desfășurate fiind în conformitate cu fișa disciplinei respective.

Anul universitar 2018-2019 a fost primul în care la toate programele de studii masterale din UPT disciplina „Etică și integritate academică” a fost obligatorie, fiind susținută de cadre didactice cu experiență și expertiză în domeniu, care au întocmit și Fișa disciplinei. În cadrul programelor de studii de licență de la toate facultățile din UPT disciplina „Etică și integritate academică” a fost inclusă ca disciplină facultativă, dar fără să fie solicitată de studenți. Excepție a făcut programul de studii „Comunicare și relații publice”, unde disciplina „Etica și deontologia comunicării” a fost obligatorie.

4. În colaborare cu conducerile Departamentelor din UPT și Convenția Organizațiilor Studențești din Politehnică (COSPOL), s-au analizat modalitățile de depistare a cauzelor care pot duce la încălcări ale normelor de etică în activitatea didactică, atât din partea cadrelor didactice cât și a studenților. În anul 2019 nu au fost depuse la Comisia de Etică sesizări privind încălcarea de către studenți a normelor de etică, ceea ce nu înseamnă neapărat că asemenea încercări nu au existat (de exemplu încercări de fraudare ale examenelor), ele fiind rezolvate probabil la nivelul facultăților.

Nu au fost înregistrate abateri de la etica universitară prin încercări de plagiat, autoplagiat, sau prin folosirea unor surse bibliografice fără citarea acestora în cadrul lucrărilor de diplomă, dizertațiilor sau tezelor de doctorat susținute în anul 2019 în UPT. Acest lucru demonstrează o implicare corespunzătoare la nivelul tuturor persoanelor care au atribuții în acest domeniu.

5. Pentru a crește implicarea studenților în activitatea Comisiei de Etică și gradul de transparentă a acțiunilor Comisiei, s-a hotărât prin votul unanim al membrilor Comisiei ca reprezentantul studenților în Consiliul de Administrație al UPT să aibă calitatea de invitat permanent la ședințele Comisiei, fără drept de vot.

B. Pregătirea documentelor și participarea la auditarea Comisiei de Etică a UPT de Consiliul de Etică și Management Universitar

Consiliul de Etică și Management Universitar, organism consultativ al Ministerului Educației și Cercetării, are printre atribuțiile sale și auditarea comisiilor de etică din universități. În acest sens, în data de 14.03.2019 a fost auditată Comisia de Etică din UPT, la audiere fiind prezenți președintele Comisiei și reprezentantul studenților, care au prezentat documentele solicitate și au răspuns la întrebări. Auditarea a evidențiat aspectele pozitive ale activității Comisiei de Etică a UPT, recomandările formulate de CEMU referindu-se la elaborarea unei metodologii care să cuprindă procedurile după care se desfășoară activitatea Comisiei și a unui regulament pentru utilizarea softului antiplagiat. Aceste cerințe și recomandări sunt pe cale să fie realizate.

C. Analiza sesizărilor depuse de membrii comunității UPT și persoane din exteriorul universității

În cursul anului 2019, Comisia de Etică a soluționat două sesizări, depuse de membri ai comunității academice a UPT.

1. Comisia de Etică a analizat sesizarea unui cadru didactic al UPT referitoare la presupuse abateri de la normele de etică și deontologie profesională săvârșite de un coleg din cadrul aceluiași departament din care face parte și reclamantul.

Un cadru didactic al UPT a reclamat atitudinea necorespunzătoare și lipsa de respect manifestate de un cadru didactic din același departament față de autorul sesizării și față de ceilalți colegi, cât și o serie de comentarii transmise prin Email care prin conținutul lor și modul de exprimare contravin normelor de etică. Drept urmare, petentul a solicitat sancționarea acestuia. La solicitarea Comisiei, persoana reclamată și-a expus punctul de vedere negând starea de fapt prezentată de reclamant, iar la rândul său a incriminat obstrucționarea intenționată a activității sale de cercetare de autorul sesizării.

În urma analizei documentelor primite și pe baza audierii atât a persoanelor implicate cât și a Directorului departamentului din care fac parte, Comisia de Etică a ajuns la concluzia că acest conflict are la bază în primul rând diferențe de natură profesională, care pot fi rezolvate printr-o acțiune de mediere și monitorizare.

Drept urmare, Comisia a propus Consiliului de Administrație numirea unei Comisii de mediere în care să fie reprezentanți atât ai Comisiei de Etică cât și ai Consiliului de Administrație, propunere care a fost acceptată. În urma întâlnirii Comisiei de mediere cu persoanele implicate s-a ajuns la un acord pentru rezolvarea pe cale amiabilă a problemelor care au generat acest conflict și drept urmare ambii și-au retras reclamațiile. Comisia de Etică a stabilit că în aceste condiții nu se impun alte măsuri, urmând ca menținerea unui climat de corectitudine și înțelegere în cadrul departamentului respectiv să fie monitorizată în cursul anului universitar 2019-2020.

2. Comisia de Etică a analizat sesizarea unui student masterand al UPT referitoare la o pretinsă încălcare a normelor de etică din partea Convenției Organizațiilor Studențești din Politehnică (COSPOL), prin nerespectarea cerinței de a consulta comunitățile studențești cu privire la opțiunea de vot a reprezentanților studenților la referendumul universitar organizat în data de 13 iunie 2020 pentru stabilirea modalității de alegere a Rectorului UPT pentru legislatura 2020-2024.

Reclamantul a considerat că aceasta reprezintă o exercitare cu rea credință a mandatului și a solicitat tragerea la răspundere a făptuitorului. Comisia de Etică a solicitat reclamantului să indice nominal persoanele împotrivă cărora este îndreptată sesizarea, să depună ansamblul probator (înscrișuri, înregistrări) și să indice nume de martori care pot susține sesizarea. Reclamantul nu a răspuns la această solicitare și în aceste condiții Comisia de Etică, analizând sesizarea, a respins-o ca nefondată.